

3. Rodzinny biznes – najpraktyczniejsze formy działalności

W przedsiębiorstwie rodzinnym dominującą rolę odgrywa rodzina. Ma ona największy wpływ na podejmowane decyzje, a pełniący funkcje nadzorcze robią to z myślą o długofalowym rozwoju i przyszłych pokoleniach. Firmy rodzinne nie stanowią odrębnej formy działalności, można je prowadzić w każdej formie. Firma staje się narzędziem, które ma służyć rodzinie.

Firmy rodzinne mają większą zdolność przetrwania i opierania się kryzysom. Wpływ na to ma:

- dłuższa niż w innych firmach perspektywa planowania strategicznego; nie ogranicza się ona do roku czy kilku lat, ale często obejmuje całe pokolenie, czyli 20–30 lat;
- nie tylko dążenie do pomnażania zysku, ale i doprowadzenie do sukcesu.

Biznes i rodzina

Dla firm rodzinnych najistotniejsze jest zazwyczaj bezpieczeństwo finansowe oraz rozwój. Nietatwo nimi zarządzać, gdyż w ich działalności przenikają się sfery życia rodzinnego i firmowego, a to może powodować konflikty.

Należy też pamiętać, że firma, która najważniejsze stanowiska rezerwuje dla członków rodziny, ma mniejsze szanse na rozwój i mniejszą zdolność przetrwania. Najbardziej rozwijają się firmy, które dobierają menedżerów pod względem ich kompetencji, także spoza rodziny.

Forma działalności

Jedno z najistotniejszych pytań, na które muszą sobie odpowiedzieć osoby zakładające biznes rodzinny, dotyczy formy działalności.

Może to być:

- jednoosobowa działalność gospodarcza,
- spółka cywilna,
- spółka osobowa,
- spółka kapitałowa.

Z danych Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) wynika, że w praktyce najczęściej są to firmy jednoosobowe bądź spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, rzadziej spółki cywilne lub jawne.

Firma jednoosobowa

W wypadku działalności jednoosobowej, rejestrowanej w Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), właściciel odpowiada całym majątkiem i ponosi pełne ryzyko. Sam zaciąga kredyty i pożyczki. Firmy jednoosobowe są skuteczne w działaniu na niewielką skalę, gdy współpracownikami są głównie osoby z rodziny przedsiębiorcy.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Do większych przedsięwzięć rodzinnych powoływana jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), zgłaszana do sądu rejestrowego i wpisywana do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS). Udziałowcy odpowiadają do wysokości wkładów. Wkład można zwiększyć za pomocą dopłaty bądź przyjmując nowych wspólników. Ze względu na ograniczenie odpowiedzialności wspólników może być postrzegana jako mniej wiarygodna kredytowo.

Cywilna i jawna

Innymi formami rodzinnej działalności są spółki cywilne, w których przedsiębiorcami są wspólnicy, odpowiadający solidarnie za zobowiązania spółki całym swym majątkiem. Ze względu na niewielkie możliwości rozwoju biznesu w tej formie są często przekształcane w spółki jawne.

W spółce jawnej wspólnik odpowiada całym swym majątkiem, bez ograniczeń. Pozyskiwanie kapitału do rozwoju biznesu jest łatwiejsze, gdyż zobowiązania może zaciągać spółka, która posiada zdolność do czynności prawnych.

Branże

Ponad 70 proc. polskich przedsiębiorstw to firmy rodzinne lub z większościowym udziałem rodziny, najwięcej z nich wybrało formę jednoosobowej działalności gospodarczej.

Firmy rodzinne funkcjonują najczęściej w branżach: hotelarskiej i restauracyjnej, przetwórstwa przemysłowego, transportu i gospodarki magazynowej oraz handlu hurtowego i detalicznego.

Konstytucje rodziny

Niektóre z firm pracują nad konstytucjami rodziny. Mają one:

- zapewnić bezpieczną sukcesję,
- być podstawowym dokumentem ładu rodzinnego.

Chodzi o określenie zasad, którymi kieruje się rodzina nie tylko w sprawach biznesu, ale także w relacjach wewnętrznych. Główną treścią konstytucji rodzin ma być ustalenie:

- przywództwa,
- podziału i sprawowania władzy,
- podziału korzyści z przynależności do rodziny i przeniesienie tych ustaleń do realizacji na szczeblu firmy.